

**Javaslat, Herczeg István „Rádió- és televízió-történeti magángyűjtemény”
Veszprémi Települési Értéktárba történő felvételéhez.**

Mottó: „Mentsük meg a múltat a jövőnek!”

Létezik Veszprémben egy különleges gyűjtemény, amelyről sokan hallottak már, de csak kevesen láthatták. id. Herczeg István és fia két generációt átfogó gyűjtőmunkájának eredménye. Apa és fia Veszprém közismert mesterembereiként dolgoztak a rádió-, majd televízió műszerész szakmában. Pályafutásuk során egy hatalmas technikatörténeti gyűjteményt hoztak létre, amely átfogó sorozatot alkot a XX. század technikai vívmányáról, a rádiózás és televíziózás fejlődéséről és elterjedéséről. A gyűjtemény hozzáértő, szakember kezekben született, ezért különlegességét muzeális értékükön kívül a működőképességük és átfogó technikatörténeti sorozatuk jelenti. Minden korosztály számára szemléletes betekintést nyújt a készülékek látványával, történetükkel.

A XX. század ipari és technikai fejlődésében a magyarországi rádiógyárak nagy jelentőséggel bírtak, részesei voltak világszínvonalú termékek előállításában és fejlesztésében. Rádiógyáraink világhírűvé váltak, termékeikkel sok országban megjelentek.

A világháború és az államosítás ugyan derékba törte a gyárakat és a termelést, de képes volt a hazai ipar ismét talpra állni és megújult erővel az élvonalban maradni. Ezen ipari termékek összefoglaló gyűjteményével találkozunk most, ezek a „dobozok” követték végig a teljes XX. század eseményeit, ezek a hangszórók informáltak és szórakoztattak minden embert, háborúban és békében egyaránt.

A kb. 500 darabos gyűjtemény a rádió megjelenésétől, a televíziózás elterjedéséig nyújt betekintést eredeti antik készülékekkel. A kezdetleges detektoros rádióktól, a komolyabb világvevőkön és zeneszekerényeken kívül korabeli magnetofonok és lemezjátszók is színesítik a gyűjteményt, valamint a legelső televíziók sorozatát is tartalmazza, amelyek mindenki számára valamilyen emléket és nosztalgiát ébresztenek. A legifjabbak és a jövő generációja elsősorban a gyűjtemény készülékein keresztül juthat betekintéshez és kaphat információt az ipartörténet ezen szakaszából.

A gyűjtemény Veszprémben keletkezett, országosan is elismert technikatörténeti kuriózum, ezért fontosnak tartom a muzeális gyűjtemény tárgyi emlékeinek megőrzését, közkinccsé tételét a Város és Megye támogatásával.

Készítette:

Herczeg István (név)

..... (aláírás)
Veszprém, 2014. január 4. (település, dátum)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Herczeg István

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Herczeg István**

Levelezési cím: **8200 Veszprém, Hérics u. 12.**

Telefonszám: **+36-20/933-7755.**

E-mail cím: **herczeg@herczegtv.hu**

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Rádió- és televízió-történeti magángyűjtemény

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszer gazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☒ <u>ipari és műszaki megoldások</u>	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

8200 Veszprém, Hérics u. 12.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési   tájegységi   megyei   külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Országosan is elismert technikatörténeti magángyűjtemény, amely a világhírű magyar rádió- és televízió ipar gyártmányait, technikai fejlődésének szakaszait mutatja be az antik készülékek sorozataival, a rádiózás 1920-as kezdeti éveitől a televízió elterjedéséig. A kb. 500 darabos gyűjtemény veszprémi eredetű, két generáció (apa és fia) több évtizedes szakmai gyűjtőmunkájának eredménye. A gyűjtemény jelentőségét restaurált állapotuk és működőképességük fokozzák. A gyűjtemény a kezdetleges antik rádiókon és legelső fekete-fehér televíziókon kívül kiterjed a hangrögzítés különböző területeire, a magnetofonokra és lemezjátszókra, valamint korabeli nyomtatott dokumentumokra is.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A gyűjtemény veszprémi eredetű, közismert és jó hírnévnek örvendő veszprémi iparoscsalád szakmai hozzáértésével rendszerezett gyűjtőmunka eredménye. Megőrzése és közkinccsé tétele a fiatal és jövő generációinak technikai ismeretszerzéséhez nyújt jelentős segítséget, de az idősebb korosztály számára is nosztalgiát ébreszt. Átfogó és részletes bemutatását teszi lehetővé a XX. század technikai forradalmát megindító, új, korszakváltó találmánynak, a rádiózásnak. A készülékek időrendi és funkcionális csoportosításával átfogó képet alkothat az érdeklődő a XX. század családi életvitelt is megváltoztató technikai fejlődéséről. Rádiógyáraink a hazai ipari fejlődést meghatározó jelentőséggel befolyásolták, világhírnévre tettek szert. Ezen, technikatörténeti értékén kívül jelentős gyűjtői- és muzeális ritkaságokat tartalmazó gyűjteménnyel találkozhatunk.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

A gyűjtemény bemutatása több kiállítás keretében került a nagyközönség elé, hangsúlyt fektetve minden korosztály közérthető informálására, a hazai rádióipar bemutatására, az óvodás és iskolás korosztálytól az idősebbekig.

Kiállítások:

2002 február. VMK Veszprém,

2002 szeptember. Art-East Galéria Balatonfüred (állandó kiállítás),

2003. Magyar Rádió Márvány-terme Budapest,

2004 június. VMK Klubkönyvtár Veszprém,

2006 július. Pannónia Kulturális Központ Balatonalmádi.

A kiállításokról és a gyűjteményről több rádió- és televízió felvétel készült a közszolgálati és helyi médiák megjelenésében.

(MR Kossuth-rádió, MTV-1, Duna-tv, Veszprém-tv, Füred-tv, Séd-tv, stb.)

Nyomatott médiák is folyamatos híradással kommentálták a gyűjteményt és annak kiállításait.

(Népszabadság, HVG, Napló, Veszprémi Hét, Fejér Megyei Hírlap, Metró, stb.)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.radiotvmuseum.hu

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja
A gyűjtemény egy részét és a kiállítások néhány részletét tartalmazó fényképes CD melléklet.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

Szakértői véleményezések mellékelve.

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Hozzájárulásomat adom az általam készített és mellékelt fényképek felhasználásához.

„A Gyűjtemény”

– ajánló sorok **Herczeg István** tevékenységéhez.

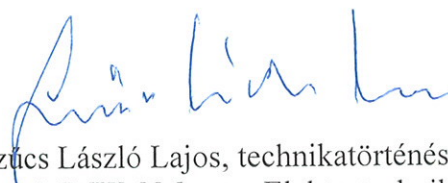
A magunk mögött hagyott XX. sz. sok szempontból különös jelenségekkel ajándékozta meg az emberiséget. Egyre inkább gyökeret vert és mind több tevékenységünkre rányomta bélyegét a nyereség-orientált gondolkodás, mely mára új arculatot adott tárgyi környezetünknek is. Az árutermelést felváltotta a fogyasztói szemlélet, mely napjainkban már műszakilag tervezett élettartammal és erkölcsi elévüléssel is számol. Ennek eredményeként használati tárgyaink is széles körben uniformizálódnak, és egyre inkább eltűnnek életünkől a változatos és egyedi formák, de ugyanígy múlóban vannak az „örökkévalóságnak tervezett”, és gyártott műszaki tartalmak is. Ez a folyamat feltartóztathatatlan, ezért azokban a társadalmakban, ahol a technikai fejlődés mellett a kulturális szellemiség is jelen van, egyre nagyobb súlyt fektetnek tárgyi emlékeink méltó megőrzésére.

Ez a tevékenység széles körű, és ma már az állami intézmények mellett egyének és civil szerveződések is kötelességüknek érzik tűnő értékeink oly formában történő megőrzését, hogy azok mások számára is örömet, visszaemlékezést és új ismereteket nyújthassanak. Ezen kör egyik kiváló tagja Herczeg István, aki elkötelezett szemléleténél és szerencsés helyzeténél fogva olyan technikatörténeti anyag birtokosa, mely regionális szinten is több mint figyelemre méltó.

Elsődlegesen különleges, mivel úgy saját személye, mint édesapja is a város „szolgáltató szektorának” lelkes és szorgalmas képviselőjeként – azon túlmenően, hogy kistérségi szintű ismertségüknek köszönhetően jelentős „lakossági támogatást” is élvezhettek gyűjtőkörük fenntartásához, egy várhatóan mielőbbi állandó kiállításuk nyilván komoly pozitív érzelmeket fog kiváltani a leendő potenciális látogatói körből.

Ez a markáns pozitív visszajelzés Herczeg István korábbi, időszakos kiállításait is jellemezte. Országos szinten is ritkaságnak számító technikatörténeti gyűjteménnyel találkozhatunk, amely muzeális kuriózumokat tartalmazva és a hozzáértő kezeknek köszönhetően szakszerűen összeállított magángyűjtemény. Úgy a gyűjtő, mint a gyűjtemény további különlegessége, hogy tárgyi relikviák mellett az „elszálló szó” is képviseltette van, méghozzá nem pusztán rádiózástörténeti érdekességek szintjén, hanem tematikusan és nevezetesen, a II. világháború és dicső közelmúltunk, 1956 eseményeinek dokumentálásával.

Napjainkban, mikor állami-közgyűjteményi szinten ez a szakterület – a rádiózás és gyártáskultúra – még a hazai kultúrában betöltött szerepéhez méltó bemutatási lehetőségre vár, rendkívül fontos úgy a Herczeg-féle, mint a hasonló regionális jelentőségű gyűjteményeknek nem csak nyilvántartásba vétele és megőrzése, hanem mielőbbi, helyi szinten történő bemutatása, különös tekintettel arra a negatív befolyásoló tényezőre, amit napjaink szinte túlzott technikai fejlődése jelent múltunk értékeinek továbbélése szempontjából.

Szűcs László Lajos, technikatörténész, muzeológus
MMKM Magyar Elektrotechnikai Múzeum

Herczeg István Rádió TV. gyűjteménye.

Hazánk első világháború utáni szűkre szabott lehetőségei ellenére jelentős technikai fejlődést tudott megvalósítani. Egyik jelentős műszaki terület volt a rádiózás a híradástechnika területe. A világhíradó magyar találmány a Telefonhírmondó megfelelő alapot biztosított a magyar rádiótechnika fejlődésének. Ma már nem sokan tudják, hogy rádiógyártásunk egyenrangú volt a nálunk nagyobb európai nemzetek rádióiparágaival. Ennek a gazdag rádiós múltnak sajnos csak egy-két múzeum ápolja az emlékét, mindössze egy-két rádió televízió témával foglalkozó kiállítás mutatja be ezt a sikeres iparágat. Ezért fontos feladat járul azon magán gyűjteményekre, kiállításokra, melyek a magyar rádiózás történetével foglalkoznak. Ez igen komoly gyűjtőmunkát, kutatómunkát igényel. Ezen magángyűjtemények egyike Veszprémben Herczeg István tulajdonában van.

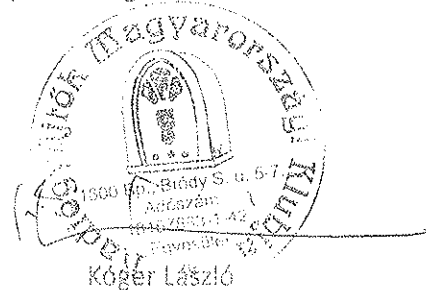
Több évtizednyi szakmai tudással, a szakterület iránti teljes elkötelezettséggel állott össze ez a különleges gyűjtemény, mely teljességével reprezentálja a magyar rádiógyártás egészét. Nemcsak a rádió, hanem a hangrögzítés a televízió területén is komoly látnivalót nyújt a gyűjtemény.

Az elmúlt évtizedben jelentős fellendülést mutat világszerte a műszaki múzeológia. Ezt a fellendülést a nagyközönség érdeklődése váltotta ki. Minden ország igyekszik ezen érdeklődést kihasználni, minden ország egyre jobban előtérbe helyezi technikai műveltségének történeti bemutatását. Ezekből hazánk sem lehet kivétel, ezért jelentős feladat lesz a jövőben a magángyűjtemények bevonása ezen programokba, melyet az EU is támogat, sőt kezdeményez.

Ezek közé tartozik Herczeg István magas színvonalú szakgyűjteménye is, mely a rádiózás múltjából, sok szép különleges darabbal büszkélkedhet.

A gyűjtemény a szakterületén belül figyelemre méltó, mindenképpen támogatást érdemel.

2014. január 19.

RMK Nosztalgia Rádió Egyesület
elnöke